

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนและกิจกรรมของชุมชน ในระยะต่อไป

จากการดำเนินโครงการฯ ในช่วงระยะที่ 1 และระยะที่ 2 รวมระยะเวลากว่า 4 ปี มีความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในระยะต่อไปควรมีการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านเป็ดในและกิจกรรมของชุมชนในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ด้านศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านเป็ดใน

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนฯ มีโจทย์หลายด้านที่เป็นข้อท้าทายต่อการดำเนินงานในระยะต่อไป ตัวอย่างโจทย์ท้าทายของศูนย์เรียนรู้ในอนาคต ตัวอย่างเช่น

1) **ด้านกำลังคน** : การมีจำนวนบุคคลากรที่จะช่วยกันดำเนินงานและกิจกรรมในด้านต่างๆ ของศูนย์เรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ ตามจังหวะเวลาและความต้องการ

การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภาคีในหมู่บ้านต่างๆ ภายในตำบลห้วยน้ำขาว เป็นแนวทางหนึ่งสำหรับโจทย์ท้าทายในข้อนี้

2) **ด้านงบประมาณ** : การจัดหางบประมาณเพื่อรองรับการจัดกิจกรรมต่างๆ และให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงาน เช่น การจัดทำสื่อเผยแพร่ การดูแลเว็บไซต์ของศูนย์ การศึกษาดูงานเพิ่มเติม การปรับปรุงสถานที่ ซ่อมแซมอุปกรณ์ ฯลฯ

งบประมาณของศูนย์เรียนรู้ในระยะต่อไปอาจมาได้จากหลายช่องทาง เช่น การหารายได้เพิ่มเติมจากการจำหน่ายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ของชุมชน การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอการสนับสนุนจากแหล่งทุนต่างๆ

3) **ด้านกฎเกณฑ์กติกา** : การมีกฎเกณฑ์กติกายึดถือปฏิบัติร่วมกัน ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ในด้านต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน สร้างความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง และระหว่างสมาชิกในชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ป้องกันและลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความโปร่งใส เช่น ระเบียบกติกาด้านรายได้-รายจ่าย การจัดสรรงบประมาณ การเปิดเผยแจ้งข้อมูลผลการดำเนินงานให้สมาชิกในชุมชนได้รับรู้เป็นระยะ ฯลฯ

กฎเกณฑ์กติกาเหล่านี้จำเป็นต้องมีการทบทวน ปรับปรุงให้เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วย

3.2 ด้านพลังงานหมุนเวียน

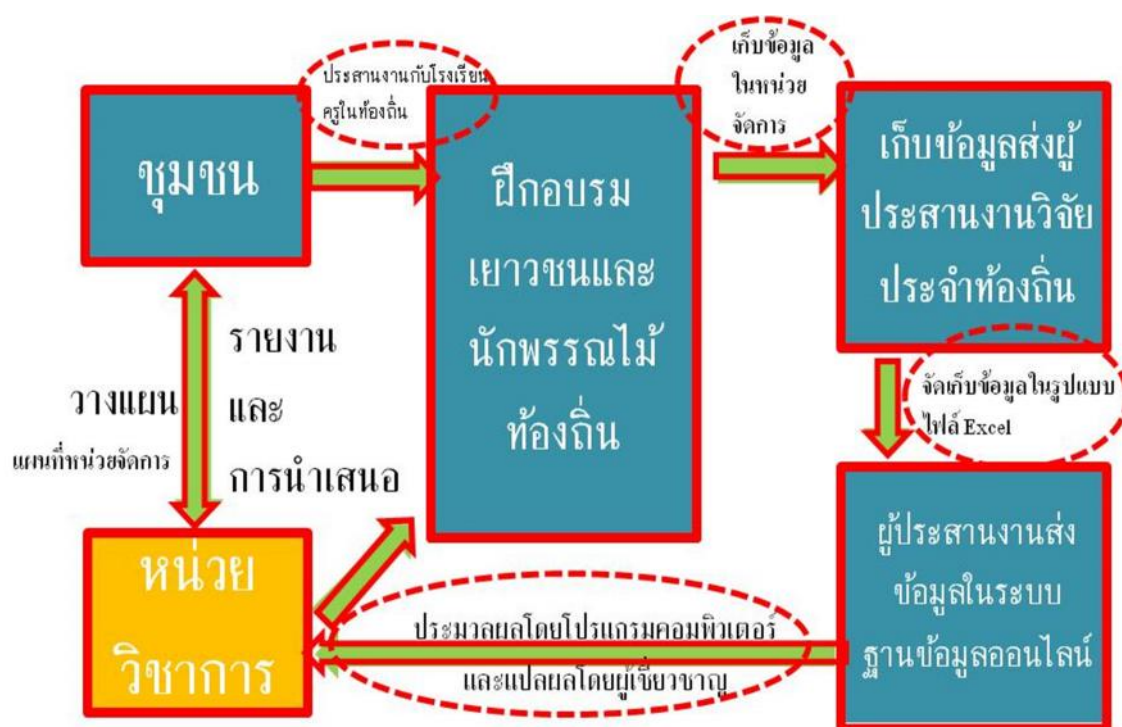
1) คณะทำงานพลังงานชุมชน ตำบลห้วยน้ำขาว ควรร่วมกันผลักดันแผนพลังงานที่ร่างขึ้นมา ให้ถูกบรรจุในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยน้ำขาว

2) กองทุนพลังงานชุมชน ควรกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการติดตามการใช้เงิน และตรวจสอบความก้าวหน้าของการบริหารกองทุน

3) คณะทำงานพลังงานชุมชน ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลการใช้พลังงานของตำบลหัวน้ำขาวทุกปี โดยสามารถขอความร่วมมือกับพลังงานจังหวัดในการฝึกอบรมวิธีการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลทางโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

3.3 ด้านทรัพยากรชีวภาพและสภาวะแวดล้อมของระบบนิเวศป่าชายเลน

ในการจัดการระบบฐานข้อมูล ชุมชนจะต้องมีการสำรวจทรัพยากรอย่างต่อเนื่องในบริเวณพื้นที่ที่ยังไม่มีการสำรวจ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบฐานข้อมูล โดยชุมชนควรร่วมมือกับโรงเรียนในชุมชน และให้นักเรียนในชุมชนมีบทบาทในการสำรวจติดตามการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรป่าชายเลน และมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยมีแผนภูมิดังแสดงในภาพที่ 14 ทั้งนี้ หน่วยงานวิชาการยังต้องให้การสนับสนุนแก่ชุมชน เนื่องจากในการจัดการฐานข้อมูลป่าไม้ มีเรื่องทางเทคนิคที่ยังเป็นข้อจำกัดสำหรับชุมชนที่จะสามารถดูแลจัดการระบบฐานข้อมูลได้เองทั้งหมด

แผนภาพที่ 3.1 แสดงแนวทางการเก็บข้อมูลอย่างยั่งยืน และความร่วมมือระหว่างนักวิชาการกับชุมชน

3.4 ด้านการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่งและการจัดการทรัพยากรแบบบูรณาการ

ปริมาณสัตว์น้ำในป่าชายเลนชุมชนบ้านเปร็ดโนมีปริมาณลดน้อยลงทุกปี แม้ว่าชุมชนจะได้พยายามดำเนินมาตรการต่างๆ เช่น “หยุดจับร้อยละยี่สิบห้า” คือการหยุดจับสัตว์น้ำในช่วงฤดูวางไข่ และการดูแลรักษาป่าชายเลนให้มีความอุดมสมบูรณ์โดยไม่ให้มีการตัดไม้ในป่าชายเลน ซึ่งการลดลงของสัตว์น้ำอาจเกิดจากสาเหตุต่างๆ หลากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเล ตลอดจนอุณหภูมิและความเค็มของน้ำ เป็นต้น ดังนั้น ควรมีการสนับสนุนในเรื่องการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบนิเวศที่เหมาะสมต่อการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การลดลงของสัตว์น้ำ เพื่อให้ชุมชนสามารถรับมือได้ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และยังเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ชายฝั่งอื่นๆ ด้วย